

Petersburg Journaal#17

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden,
De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, december 2020

Dit is nummer 17 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal willen stadsdeel Centrum en woningcorporatie Stadgenoot u op de hoogte houden van alle bouwactiviteiten en ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer komt uit in maart van 2021.

Hoop & Licht

- 2 Waar gebeurt wat?
- 3 Plannen voor het plein
- 4 Inspraak Kattenburgerstraat begint bijna
- 4 Schouw Eilandenboulevard
- 5 Nieuw talud voor tien woonboten
- 6/7 Tijdelijke knip op Kattenburgergracht en Hoogte Kadijk
- 8 2021: het jaar van de waarheid
- 9 Welkom!
- 10 Grofvuil? Bel gewoon!
- 10 Verkeersmeting moet overnieuw
- 11 Uniek urinoir hergebruikt urine
- 12 Nog even over Koning William...

Waar gebeurt wat?

1 Eilandenboulevard

Momenteel voert de gemeente gesprekken met woonbootbewoners om mee te doen met de volgende vernieuwingsronde. Op pagina 5 de stand van zaken.

2 Marineterrein

De buurtgesprekken over de toekomst van het Marineterrein zijn 18 december afgerond. In het eerste kwartaal van 2021 verschijnt een nieuwe informatiekrant met de 'oogst' van deze consultatieronde. Er volgt een 'terugkoppelingsbijeenkomst' en de inspraak op de nota van uitgangspunten. www.amsterdam.nl/marineterrein

3 Czaar Peterstraat

Eerste kwartaal 2021 neemt de gemeenteraad een besluit over een nieuwe fietsverbinding tussen de Sluisbuurt (Zeeburgereiland) en het oostelijk deel van het stadscentrum. Er zijn een aantal varianten: de keuze voor welke variant kan gevolgen hebben voor de herinrichting van de Czaar Peterstraat.

4 Wittenburg

De nota van uitgangspunten voor het Marie Altelaarplein ("Wittenburgerplein") is in concept gereed (zie pag. 3).

5 Oostenburg

Stadgenoot bouwt ongeveer 500 woningen op Oostenburg: zo'n 400 sociale

huurwoningen en 100 appartementen voor middeninkomens. De eerste sociale huurwoningen op kavel 2 zijn eind november opgeleverd (zie pagina 9).

6 Zeeburgerpad

Het Zeeburgerpad verandert van bedrijventerrein naar een woon- en werkgebied. Ontwikkelaars kunnen bij de gemeente Amsterdam initiatieven indienen. Een aantal initiatieven is nu in de verkenningsfase.

www.amsterdam.nl/projecten/zeeburgerpad/transformatie/

7 Koning William

Hub Studio's wil op de voormalige scheepswerf Koning William sociale huurstudio's realiseren voor studenten, starters en senioren. Daarnaast wil Bootservice Amsterdam een haven met ligplaatsen voor kleine elektrische boten realiseren. De tervisielegging van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning is opgeschoven naar 2021.

8 Speeltuinen

De speeltoestellen in de speeltuin Laagte Kadijk worden begin 2021

vervangen. De Oosterspeeltuin is eind november opgeleverd. Een feestelijke opening is nu niet mogelijk – hopelijk in het voorjaar van 2021.

9 Touwbaanpark

De bouw van twee koppanden op de hoeken van de Nieuwe Oostenburgerstraat/ Oostenburgerdwarstraat (totaal acht woningen van ontwikkelaar Cornerstone Amsterdam II B.V.) ligt op schema. Na de oplevering (eerste kwartaal 2021) richt de gemeente het tweede en laatste deel van het Touwbaanpark in.

10 Kattenburgerstraat

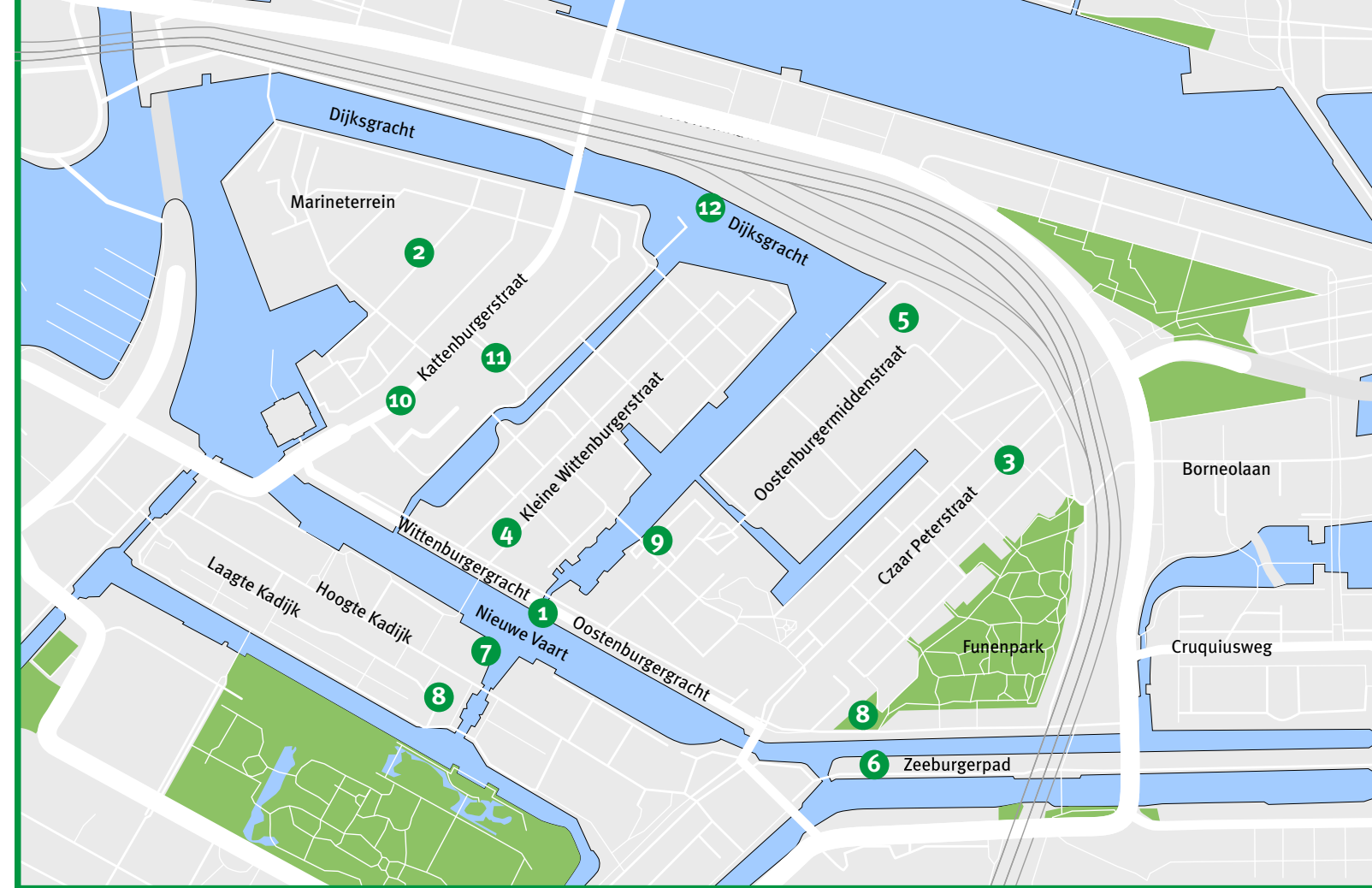

Begin 2021 is de inspraak over de nota van uitgangspunten herinrichting Oostertoegang, Prins Hendrikkade-Oost en de Kattenburgerstraat (zie pagina 4). Herinrichting kan de Kattenburgerstraat als doorgaande fietsroute verbeteren, in samenhang met een extra fietsbrug (naast de monumentale Mariniersbrug), een veiliger kruising met de Piet Heinkade en een bredere spooronderdoorgang. De verbreding van de spooronderdoorgang en de fietsbrug staan voor 2022-2024 op het programma.

11 Kattenburgerkruisstraat

De Kattenburgerkruisstraat krijgt een enorme opknappbeurt. Er komt een nieuwe inrichting met nieuwe bestrating;

half januari worden de nieuwe bomen geplant. De werkzaamheden duren tot eind maart 2021.

12 Dijkgracht-Oost

Hier zijn twee projecten aan elkaar gekoppeld: de aanleg van een fiets- en looproute (tussen de VOC-kade op Oostenburg en de Mariniersbrug) en het realiseren van een nachtstalling met ligplaatsen voor rondvaartboten. Dit komt voort uit het programma Varen, waarin maatregelen voor de passagiersvaart zijn aangekondigd. Die moeten leiden tot een flexibeler gebruik van de huidige op- en afstaplocaties en ligplaatsen. Daarvoor zijn nieuwe ligplaatsen nodig; maart 2024 moet de stalling klaar zijn. Voordat de werkzaamheden starten, wordt eind 2020/begin 2021 de sterkte van de huidige kademuur onderzocht. Het onderzoek naar een vervangend foerageergebied voor de dwergvleermuis is afgerond.

Plannen voor het plein

De bewonersavond over Wittenburgerplein/Marie Altelaarplein in april kon helaas niet doorgaan. Daarna zijn leden van de projectgroep op het plein en in de Witte Boei met bewoners in gesprek gegaan.

Dat leverde een aantal goede gesprekken op. Helaas kon ook dit initiatief niet worden voortgezet vanwege alle aangescherpte coronaregels. In de tussentijd is er verder nagedacht over verbeteringen op het plein, naar aanleiding van de verzamelde reacties uit de buurt. Dit alles is samengebracht in een nota van uitgangspunten, waarvoor ook schetsontwerpen zijn gemaakt. Deze schetsontwerpen brengen de mogelijkheden voor herinrichting in beeld.

Afgelopen zomer maakte Amsterdam Signpainters een aantal schilderijen op het plein.

Op basis van deze schetsen wil de projectgroep graag met bewoners in gesprek. Hoe en wanneer dat gaat gebeuren, wordt in februari 2021 bekendgemaakt. Heeft u in de tussentijd ideeën over de verbetering van het plein? Neem dan contact op met:

i Danny Konings
Gebiedsmakelaar Oostelijke Eilanden
06-1853 1440
danny.konings@amsterdam.nl

Route in beeld: Oostertoegang (rood), Prins Hendrikkade Oost (blauw), Kattenburgerstraat (groen)

Inspraak Kattenburgerstraat begint bijna

In 2020 vond groot onderhoud plaats op de Kattenburgerstraat.

Woont, werkt, of bent u regelmatig in de buurt van de Oostertoegang, Prins Hendrikkade Oost of de Kattenburgerstraat? Dan kunt u binnenkort uw mening geven over de uitgangspunten voor de nieuwe inrichting van deze straten. De straten worden onder andere opnieuw ingericht om meer ruimte te maken voor fietsers en voetgangers. Dit heeft te maken met de Agenda Amsterdam Autoluw (maatregel 15). De inspraak vindt plaats in het eerste kwartaal van 2021. Meer informatie staat in de Amsterdam Krant, die eind 2020 wordt verspreid. En hou de volgende websites in de gaten voor informatie over de projecten en de mogelijkheden voor inspraak: www.amsterdam.nl/prinshendrikkade www.amsterdam.nl/kattenburgerstraat

Meer informatie over maatregel 15 vindt u op: www.amsterdam.nl/autoluw

Schouw Eilandenboulevard

Donderdag 26 november bracht een groep ambtelijke verkeersdeskundigen een bezoek aan de Eilandenboulevard. In samenwerking met Cliëntenbelang werd gekeken naar de toegankelijkheid van de openbare ruimte en de tijdelijke verkeersmaatregelen bij de Oosterkerk.

De groep constateerde een aantal zaken: zo sluiten de geleidelijnen niet overal goed op elkaar aan. Bij de bushaltes zijn niet de juiste tegels gebruikt voor de instap. “Er liggen nu stenen tegels met noppen”, legt Bart Weggeman van Cliëntenbelang uit. “Maar dat moeten dus rubberen tegels

zijn, zodat blinden en slechtzienden de instap makkelijker kunnen herkennen. De stenen noppentegels dienen als waarschuwing om op te letten, bijvoorbeeld bij een oversteekplaats.” Bij de Pelikaanbrug tegenover de Oosterkerk luidt het advies om de witte steentjes op het voetpad weg te halen. “Die suggereren dat de fiets voorrang heeft – terwijl juist de voetganger prioriteit heeft op het voetpad.” De steentjes zouden gebruikt kunnen worden om de inmiddels weggesleten woorden “Let op” permanent te maken. Van alle bevindingen wordt een rapportage opgesteld. Acties volgen in 2021.

Bart Weggeman controleert de toegankelijkheid van de bushaltes. Rutger de Klerk (l) kijkt toe. (Foto: Arnold Korporaal)

Nieuw talud voor nog eens tien woonboten

Medio 2021 zal bij ten minste tien woonboten aan de Nieuwe Vaart het talud (schuine helling bij de waterkant) worden vernieuwd. De woonboten krijgen een nieuwe kast voor nutsvoorzieningen, een nieuwe trap, vlonder en loopbrug.

De vernieuwing vloeit voort uit het Masterplan, dat gezamenlijk met omwonenden tot stand is gekomen. Uitgangspunt is dat het contact tussen de Eilandenboulevard en het water moet worden hersteld. Het huidige talud echter kent achterstallig onderhoud en is begroeid met zaailingen, die het zicht op het water belemmeren. Ook is er weinig variatie in soorten en kleur, waardoor het onvoldoende basis biedt voor insecten en vlinders.

Beterschap

De aanpak van het talud gaat in 2021 verbeteren. De aanpak zoals die in 2020 plaatsvond, had een grote impact op de bewoners. Bomen werden lang van tevoren gekapt en de aanplant van de lage begroeiing sloeg niet goed aan. Hierdoor was er een onnodig lange periode geen begroeiing, wat er niet aantrekkelijk uitzag. Inmiddels zijn de nieuwe delen van het talud met bomen beplant. Komend jaar zullen de werkzaamheden aan het groen beter aansluiten op de werkzaamheden aan de toegangsvoorzieningen (trap,

Oude situatie

vlonder, loopbrug). De gemeente wil op deze manier de periode zonder begroeiing zo kort mogelijk houden. Ook is de gemeente nu in overleg met WaterNet om te kijken of de ligplaatsen gelijk gebaggerd kunnen worden.

Efficiënt

Sommige bewoners hebben aangegeven dat hun toegangsvoorzieningen nog niet aan vervanging toe zijn. Toch is langer wachten met vernieuwing niet raadzaam; later één of twee voorzieningen per keer vervangen, is niet efficiënt, zorgt voor meer overlast in de buurt en voor hogere kosten op de lange termijn. Vandaar dat de gemeente

alle toegangsvoorzieningen in één keer uitvoert. Daarbij worden de nutsvoorzieningen (gas, water, stroom, kabel) in één nieuwe kast samengebracht, zodat ook het aantal objecten aan de oever vermindert. Nog belangrijker is dat de situatie veiliger wordt; op diverse plekken is loshangende bedrading geconstateerd, wat vervanging noodzakelijk maakt.

Hoe verder?

Momenteel voert de gemeente gesprekken met de bewoners over de uitvoering. De tien woonboten die voor 2021 op de agenda staan, komen bovenop de twaalf die al zijn uitgevoerd, ofwel 22 van de 29 woonboten. Aanpassingen aan de wandelboulevard worden uitgevoerd als het talud bij alle woonboten is vernieuwd.

Rutger de Klerk, omgevingsmanager Eilandenboulevard
Tel: 06-1505 0914
Mail: rutger.de.klerk@amsterdam.nl

Autoverkeer moet overdag en 's avonds omrijden

Van 15 maart tot 26 april 2021 vindt in Amsterdam de 'pilot knip Weesperstraat' plaats. De Weesperstraat wordt dan ruim een maand afgesloten voor het autoverkeer om de effecten ervan te onderzoeken. Om sluipverkeer tegen te gaan, komen er die periode ook tijdelijke knips in de Anne Frankstraat, Hoogte Kadijk en Kattenburgergracht.

Tijdelijke knip op Kattenburgergracht en Hoogte Kadijk

Hoogte Kadijk

serplein en de binnenring, en een betere doorstroming van het OV;

- Meer verblijfsruimte en comfortabele voetgangersroutes;
- Verbetering van de verkeersveiligheid;
- Een andere 'mobiliteitsmix', met minder nadruk op gemotoriseerd verkeer. Een mobiliteitsmix die beter past bij een hoogstedelijk gebied, de binnenstad van Amsterdam.

Effecten in de stad

Het tegengaan van doorgaand verkeer op de route Weesperstraat – Valkenburgerstraat lijkt echter nu nog niet mogelijk zonder negatieve effecten in de overige delen van de stad. Daarom doet de gemeente een pilot knip Weesperstraat, waarbij:

1. de positieve en negatieve effecten van een tijdelijke afsluiting van deze doorgaande route voor autoverkeer in de praktijk worden onderzocht;
2. de mogelijke baten voor de leefbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling in beeld worden gebracht in een Stedenbouwkundige visie voor de Oostelijke Binnenstad;
3. de gemeenteraad daarna kan bepalen of een definitieve afsluiting van de Weesperstraat straks (na 2022) of later (na 2025) mogelijk is en past binnen de ambities van een autoluwe stad.

Wat voorafging: op 23 januari 2020 heeft de gemeenteraad de Agenda Amsterdam Autoluwe vastgesteld. Het doel van de agenda is een leefbare en toegankelijke stad, waarbij meer ruimte wordt gecreëerd voor voetgangers, fietsers, openbaar vervoer, groen, voorzieningen en verblijven in de stad. Hiervoor zijn in de Agenda 27 maatregelen opgenomen, waaronder maatregel 13, de pilot knip Weesperstraat.

Autoverkeer verminderen

In de stad wordt al langer nagedacht over manieren om het (doorgaande) autoverkeer op de Wibautas (Valkenburgerstraat – Weesperstraat – Wibautstraat) te verminderen. Minder autoverkeer op deze corridor is zeer gewenst vanwege:

- Verbetering van de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit in dit gebied;
- Verbetering van de luchtkwaliteit;
- Meer ruimte en doorstroming voor fietsers, vooral op het Mr. Vis-

Kattenburgergracht

Wat gaat er gebeuren?

Met de tijdelijke 'knip' op de Weesperstraat van 15 maart tot 26 april 2021, komen er aanvullende knips tegen sluipverkeer op een aantal andere straten door middel van tijdelijke verkeersmaatregelen. De gemeente doet verkeersonderzoek voorafgaand aan de pilot en tijdens de pilot, zodat een vergelijking van beide verkeerssituaties mogelijk is. Na de pilot wordt de oude situatie hersteld.

De belangrijkste knip 1 is die op de Weesperstraat tussen de Nieuwe Keizersgracht en de Nieuwe Herengracht. Deze knip zorgt ervoor dat de Wibautas rustiger wordt. Autoverkeer moet (om)rijden via de S100 en/of de A10. Drie aanvullende knips worden ingezet om sluipverkeer door de omliggende wijken te voorkomen: 2 Anne Frankstraat, ten oosten van de Latjesbrug; 3 Hoogte Kadijk, tussen de Geschutswerf en de Kruithuisstraat; 4 Kattenburgergracht, ter hoogte van bushalte Kattenburgerplein.

De knips worden vormgegeven met slagbomen, waarbij alleen een uitzondering geldt voor nood- en hulpdiensten en GVB-buslijnen. Alle bestemmingen blijven bereikbaar. Fietsers en voetgangers hebben altijd doorgang. Daarnaast worden op diverse plekken plantenbakken neergezet als afscheiding, met de intentie om de straten groener en leefbaarder te maken.

Wat merkt u ervan?

Als bewoner, ondernemer en/of weggebruiker zijn bepaalde autoroutes tijdelijk niet meer mogelijk. Alle bestemmingen blijven bereikbaar, maar de routes voor autogebruikers kunnen anders en/of langer zijn. De hoofdroutes zijn de S100 en de A10 en van daaruit kan iedereen zijn of haar bestemming bereiken. De omleidingsroutes worden op straat aangegeven met tijdelijke bebording. In de

nacht zijn de knips open (tussen 23.00 en 06.00). Naast het feit dat de autoroutes tijdelijk kunnen wijzigen, is de verwachting dat de hoeveelheid autoverkeer op de geknippede wegen en in de achterliggende wijken afneemt. Wel zal er in de eerste weken sprake zijn van zoekverkeer. U ontvangt voorafgaand de pilot een informatiebrief met meer detailinformatie, routekaartjes en een uitnodiging voor een informatieve buurtavond.

Belevingsonderzoek

Graag hoort de gemeente uw verwachtingen, ervaringen en aandachtspunten ten aanzien van de pilot knip Weesperstraat. Met een korte vragenlijst voor, tijdens en na de pilot, kunt u uw beleving van de pilot aan de gemeente laten weten. Uw beleving wordt meegenomen in het evaluatierapport. Aanmelden voor het belevingsonderzoek kan via: www.uwmeningtelt.nu/pilotweesperstraat of via pilotweesper@amsterdam.nl

www.amsterdam.nl/pilotweesperstraat
Mailadres voor vragen: pilotweesper@amsterdam.nl

Weesperstraat

Na jaren plannen maken gaat “BOB Help!” echt van start. BOB (Buurtbeheerbedrijf OostenBurg) wil (jonge) mensen zonder werk uit de buurt toekomstperspectief bieden met een opleiding en werk. Het andere doel is ontmoeting regelen tussen nieuwe bewoners van Oostenburg en de huidige buurtbewoners.

v.l.n.r.: Aart Nolen, Marius Ernsting, Rob van Dijk, Jaap de Wit en Lex Gründeman

2021: het jaar van de waarheid

“Toen we twee jaar geleden begonnen, hadden we niet gedacht dat onze ideeën nu al uitgevoerd zouden worden”, zegt Lex Gründeman, samen met medebuurtbewoners Marius Ernsting, Aart Nolen en Rob van Dijk de initiatiefnemers van BOB Help! “Maar inmiddels hebben veel buurtbewoners en organisaties zich achter onze ideeën geschaard. We voeren nog gesprekken met partners en investeerders op Oostenburg. Er is steeds meer enthousiasme.”

Testcase

BOB Help! krijgt sinds kort financiële steun van stichting DOEN en het Oranje Fonds. Daarmee is kwartiermaker Jaap de Wit aangetrokken, die in 2021 ‘de plannen gaat waarmaken’. Jaap: “Denk aan het binnenhalen van opdrachten, samenwerkingsverbanden vastleggen en een kantoor zoeken waar we diensten, zoals een pakketservice op Oostenburg, kunnen opzetten.”

Eind november was de eerste testcase: de verhuiscoördinatie van 97 woningen op kavel 2. Het coördineren van 50 verhuisbewegingen in twee dagen tijd op een laad- en losruimte van 30 meter. Dat ging goed.

“Het buurtteam is gefinancierd door de gemeente”, vertelt Rob. “Begin 2021 gaat het buurtteam echt aan de slag. We zijn nog in overleg met de opdrachtgevers welke werkzaamheden we aan die ploeg kunnen toevertrouwen. Misschien beginnen met schoonmaak en klein onderhoud, en dat laten uitgroeien naar meer wijkconciërge-achtige taken en gevarieerd werk. Om de kans op de arbeidsmarkt te vergroten, willen we dit koppelen aan een ROC-opleiding. Dan kunnen mensen een certificaat halen en doorgroeien naar een vaste baan.”

Fantastisch

“Het mooie zou zijn als BOB Help! allerlei klussen kan doen”, vat Aart samen, “door mensen uit de buurt voor mensen in de buurt. Zo ontstaat meer contact tussen bewoners en wordt het fijn om te wonen en te werken op Oostenburg. Bovendien scheelt het verkeersbewegingen; anders rijdt er straks voor elk klusje een apart bedrijf het eiland op.”

Wie er voor het buurtteam in aanmerking komen, wordt op dit moment uitgezocht. Aart: “Het Jongerenpunt van de dienst Werk Participatie en Inkomen (WPI) kijkt in de kaartenbakken welke jongeren uit deze buurt we kunnen werven voor ons project. Dit contact is het gevolg van een geslaagde rondleiding op Oostenburg met ambtenaren van WPI en Stadswerken.”

Rob: “Het gaat niet alleen om geregistreerde werkzoekenden. Denk ook aan huismoeders waarvan de kinderen het huis uit zijn, die nooit gewerkt hebben maar best wel een baantje willen. Die komen vaak nergens aan de slag. En als we DIE zouden kunnen helpen aan een baantje, dan is dat ook fantastisch! De toekomst zal het uitwijzen.”

i BOB Help! heeft plek voor enthousiaste mensen die hun schouders eronder willen zetten. Meer weten of aanmelden? Bel met kwartiermaker Jaap de Wit: 06-52824734 of mail naar bobhelp1@gmail.com

Klein maar fijn

Jesper (27): “Hiervoor woonde ik bij mijn moeder in een flatje in Zaandam. Ik stond negen jaar op de wachtlijst en was *echt* wel toe aan een eigen plek! De woning is klein maar fijn. De buurt ligt lekker centraal. Dichtbij het centrum en mijn werk in Almere. Ik organiseer evenementen voor LHBTI’ers, dus het komt perfect uit als ik hier woon. Fijne is dat straks alle leeftijden op Oostenburg door elkaar wonen. Dat is Amsterdam voor mij: maakt niet uit wat voor leeftijd, geaardheid of afkomst je hebt. Alles is hier.”

Welkom!

Eind november kregen de eerste jongeren van kavel 2 op Oostenburg de sleutels van Stadgenoot. Petersburgjournaal maakte kort kennis met vier nieuwe bewoners.

Hele fijne locatie

Lara (24): “Ik kom uit Hoofddorp en woonde hiervoor in een kleine studio in Zuidoost, waar ik *International Business* studeer aan de Hogeschool van Amsterdam. Maar deze locatie is veel leuker! Midden in het centrum: ik kan gewoon de fiets pakken en binnen vijf minuten ben ik op Centraal, in Artis of op de Dappermarkt. Ik ben ook heel blij met de woning zelf. Deze is groter dan mijn vorige woning en echt superhoog, 3.43 meter. Fijn vind ik dat het nieuwbouw is. Het is echt supergoed geïsoleerd. De treinen hoor je binnen niet.”

Het is voor mij thuiskomen

Lieke (24): “Ik ben opgegroeid op Oostenburg, dus voor mij is dit thuiskomen. Hiervoor woonde ik drie jaar met jongeren en statushouders op Cruquiseiland, maar deze woning is groter en echt supermooi! Het heeft een hoog plafond en prachtig uitzicht op de treinbaan. Het wordt vast een heel bruisend nieuw stukje Amsterdam. Ik woon nu vlakbij basisschool De Kleine Kapitein op Java-eiland, waar ik stageloopt als Pabostudent. Daar ben ik vorig jaar mee begonnen nadat ik mijn master onderwijs-wetenschappen had gehaald. En het is 5 minuutjes lopen naar mijn ouders, dus met de was komt het ook wel goed.”

Ik had mazzel

Simone (22): “Ik woonde eerst in een studentenwoning in Amsterdam-West, naast het OLVG aan de A10. Daar moest ik uit, want ik werk nu fulltime bij Cordaan met mensen met een verstandelijke beperking. Gelukkig hoefde ik niet zelf te zoeken: mijn werkgever vond deze woning voor me, dus daar had ik mazzel mee. Het is hier prachtig! Vlakbij het water, vrienden in de buurt, stad lekker dichtbij, en als alles weer open gaat, een kroeg op de hoek – je kan kruipend naar huis. Ik heb de burens al ontmoet en we hebben een gezellig dakterras, dus dat komt helemaal goed.”

Grofvuil? Bel gewoon!

Heeft u grofvuil wat niet in de container past omdat het te groot is? Doe uw buurtgenoten een plezier en zet het niet zomaar op straat. Één telefoontje en het grofvuil wordt gratis bij u opgehaald! Bel tijdens kantooruren 14 020 of maak een afspraak via www.amsterdam.nl/afval

Verkeersmeting moet overnieuw

De elektronische verkeersmeting die begin september heeft plaatsgevonden, moet overnieuw. Bij de meting was de onderverdeling van de verschillende types voertuigen niet meegenomen, wat in een eerder onderzoek wel was gedaan. Daardoor was een goede vergelijking niet mogelijk. In januari wordt de verkeersmeting opnieuw gedaan.

De meting moet antwoord geven op de volgende vraag: heeft de herinrichting van de Eilandenboulevard geleid tot minder autoverkeer en lagere snelheden? Uit het eerste onderzoek (2017) telde de apparatuur dagelijks 10.430 auto's. Meer dan een kwart reed te hard, volgens het rapport 'Nulmeting intensiteit en snelheden Oostenburgergracht'. Veertig auto's reden zelfs harder dan 80 kilometer per uur. Verder telde de apparatuur 349 voertuigen uit de categorie 'middelzwaar verkeer' en 104 grote vrachtwagens. In het komende verkeersonderzoek worden de verschillende verkeerscategorieën wél weer meegenomen. De resultaten zullen opheldering geven of de herinrichting van de Eilandenboulevard het gewenste effect heeft gehad of niet. Wordt vervolgd.

Uniek urinoir hergebruikt urine

Het lijkt nog ver weg, maar in de lente van 2021 keert een bijzonder openbaar toilet terug op het Marineterrein. Het is de mobiele "demo" van Arjan van Timmeren (wetenschappelijk directeur van het AMS Institute) en Monica Conthe-Calvo (onderzoeker bij de TU Delft). De proefopstelling laat zien hoe je fosfaat uit urine kan recyclen tot kunstmest.

Het idee is ontstaan vanuit Cinderella, een Europees project waarbij gekeken wordt naar het terugwinnen van mineralen uit bouwmaterialen. Arjan legt uit: "Van afvalwater maken ze slib en van slib maken ze bouwstenen, of het wordt gebruikt voor de aanleg van wegen. Zonde, want in slib zit fosfaat en dat is veel waardevoller dan het te gebruiken voor straten en bakstenen. Maar eenmaal in de stenen, krijg je het er bijna niet meer uit. Daarom willen wij het fosfaat eruit halen vóórdát je het afvalwater gaat verwerken. Van het slib kun je nog steeds bouwmaterialen maken; het fosfaat gebruik je als voedingsstof voor gewassen of andere toepassingen."

Uitgeput

"Fosfaat is een onvervangbare voedingsstof voor planten en ons voedsel", vult Monica aan. "Zonder fosfaat groeien planten niet. Maar de fosfaatmijnen in Marokko, China en Finland – en dat is het probleem – raken op. Fosfaat is een van de eerste mineralen die uitgeput raakt."

Om te laten zien hoe je het mineralen uit urine kan terugwinnen, bouwden Arjan en Monica een proefopstelling. Arjan: "Het oorspronkelijke idee was om deze proefopstelling te plaatsen in de fabriek die afvalwater verwerkt in Maribor (Slovenië). Alleen blijf je dan op en neer reizen. Toen zeiden we: waarom maken we het niet mobiel? Zo kwamen we op het idee van een mobiele demo. Dan kom je al snel uit op standaard container."

Tasty

Het resultaat is een verwarmde, geïsoleerde container met twee genderneutrale toiletten. De urine wordt (met een minimum aan spoelwater, dus vrijwel onverdund) opgevangen in een speciaal voorraadvat in het naastgelegen laboratorium, waar bacteriën de typische urinegeur laten verdwijnen. Via een scheikundig proces worden kostbare voedingsstoffen als fosfaat, kalium, calcium, magnesium en zink uit urine teruggewonnen en gebruikt voor de biologische tuin naast de container, vol groenten en planten. "Wat mij opviel, is dat bijna niemand die tomaten plukt", zegt Arjan. "Maar ik kan ze aanbevelen. Ze zijn heel *tasty*! Ik heb er emmers vol van gegeten."

Festivals

Volgens de onderzoekers zijn er allerlei toepassingen mogelijk. "Je zou er toekomstige woningen op aan kunnen sluiten", somt Arjan op. "Je plaatst de unit in een gebouw, op een vaste plek in de kelder, of op een parkeerterrein. Je kan het compacter maken en plaskruisen aansluiten op een klein lab op afstand in een minicontainer. En je kan de demo natuurlijk inzetten als openbaar toilet op festivals. We zouden er in mei mee naar het Eurovisiesongfestival gaan en in juni naar het cultuurfestival 'Lent' in Slovenië. De opening zou plaatsvinden tijdens Koningsdag op 27 april. Dan zouden voor het eerst ook vrouwen hun urine kunnen doneren. Alles was klaar – maar toen kwam de lockdown."

Bewust

"Festivals zijn niet ons doel", benadrukt Monica. "Ons doel is om een groter publiek te bereiken. Laten zien hoe het werkt – vandaar deze setting. Maar die is wel bewerkelijk. De tank met urine moet je tijdig legen. Als je de urine naar de nitrificatiekolom hebt overge-

heveld, moet je de urineopvang weer afsluiten. Dat kan je automatiseren. Maar dat hebben we niet gedaan, zodat we het proces goed kunnen uitleggen aan de mensen. Mensen bewust maken hoe belangrijk het is dat we overgaan op circulair gebruik. Nu delven we mineralen van eindige bronnen en tegelijk verspillen we ze, en vervuilen het milieu ermee. Dat kan dus anders."

Het gaat de onderzoekers dus ook niet om de hoeveelheid urine. De demo mikt op zo'n 30 liter urine per dag, wat goed is voor 10 gram fosfor. Daarmee kan de aangebouwde plantenkas van kunstmest worden voorzien. "We hebben wel eens berekend dat één plasje voldoende voedingsstoffen bevat voor het bemesten van drie wortels", besluit Arjan.

In de lente keert de demo terug naar Amsterdam; dan kan iedereen weer 'doneren' aan dit experiment.

Nog even over Koning William...

Scheepswerf Koning William, februari 1998.
Collectie Stadsarchief Amsterdam / fotografie: Ton van Rijn

Dit is een reactie op artikel “De lange weg van Koning William”, (Petersburgjournaal 16, oktober 2020). In dit artikel zegt ontwikkelaar Robert Boeren dat de buurt 20 jaar heeft geprotesteerd tegen de werf, de vervuiling en het lawaai.

Het stoort mij dat steeds weer opnieuw het beeld wordt geschetst dat de buurt de werf Koning William weg wilde hebben. Het zit iets anders in elkaar. Onderstaand de bevindingen van een buurtbewoner.

Bikhameren

“Bij de werf Koning William was het probleem niet alleen de overmatige herrie (veroorzaakt door mechanisch bikhameren – waar overigens geen vergunning voor was), maar ook een aantal andere milieudelicten waar een aantal buurtbewoners zich aan stoorde. Ik bezocht een keer de werf met de vraag waarom het “knippen en scheren” (dit is het schoonspuiten van de romp) deels boven de Nieuwe Vaart gebeurde, waardoor de anti-fouling en teer niet in de daartoe bestemde opvang terecht kwamen. Het antwoord bestond eruit dat mij op agressieve wijze de poort werd gewezen.

Onvriendelijk

Het teren van de romp gebeurde niet met een kwast, maar met een spuit (en dat is verboden). De dampen die hierbij vrijkwamen, noodzaakten de omwonenden ramen en deuren dicht te houden. Voor het mechanisch bikhameren had de werf aanvankelijk geen vergunning, maar na een uitspraak van de Hoge Raad kreeg de werf die wel. Die vergunning hield tevens in dat de werf gedurende een beperkt aantal uren per week een hoger aantal decibels mocht produceren. Buurtbewoners constateerden nogal eens dat het toegestane aantal uren overschreden werd. De Milieudienst kondigde normaal gesproken hun komst van tevoren aan. Eén van deze ambtenaren vertelde mij dat hij uitermate onvriendelijk bejegend werd toen hij onaangekondigd de werf bezocht.

De klandizie liep de laatste jaren behoorlijk terug vanwege de, onder bootbezitters beweerde, slechte kwaliteit die geleverd werd. Een bod door investeerders op de werf Koning William (naar verluid van ca. 2 miljoen euro) zal wellicht mede een prikkel geweest zijn om te stoppen.

Op grond van het bovenstaande lijkt het mij wat ver gaan te beweren dat een groepje Kadijkers de werf verjaagd zou hebben.

Janny Hofman, bewoner Laagte Kadijk

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit journaal? Neem dan contact op met Danny Konings, gebiedsmakelaar Centrum Oost via Danny.konings@amsterdam.nl of 06-1853 1440. Of mail naar: communicatie@centrum.amsterdam.nl (onder vermelding van Petersburgjournaal).

Colofon

Het Petersburgjournaal is een uitgave van stadsdeel Centrum met medewerking van woningcorporatie Stadgenoot. Dit journaal is ook te zien op: www.buurtorganisatie1018.nl

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk RaddraaierSSP, Amsterdam
Oplage 8.700

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkten op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournaal kunnen geen rechten worden ontleend.

 **Gemeente
Amsterdam**

Stadgenoot